

Västerås domkyrka

Montering av snörasskydd

Antikvarisk rapport

Kvarteret Domkyrkan 1
Västerås domkyrkoförsamling
Västerås kommun
Västmanland

HelénSjökvist

Västerås domkyrka

Montering av snörasskydd

Antikvarisk rapport

Kvarteret Domkyrkan 1
Västerås domkyrkoförsamling
Västerås kommun
Västmanland

Helén Sjökvist

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2019

Framsida: Domkyrkotornet sett från sydväst. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande MS2012/02954.

ISBN 978-91-7453-788-8

Tryck: JustNu, Västerås 2019

Innehåll

Inledning.....	5
Bakgrund	5
Genomförande	6
Referenser.....	9
Otryckta källor.....	9
Tekniska och administrativa uppgifter	9

Figur 1. Kyrkans läge, markerat med en ring. Utdrag ur Gröna kartan. Skala 1:50 000.

Inledning

Bakgrund

Snö- och isras har under åtskilliga år varit ett säkerhetsproblem kring domkyrkan. Särskilt stor har risken varit i anslutning till domkyrkoplan där ett tillfälligt snörasskydd ställts upp under vintertid i flera år. I och med ombyggnation av domkyrkoplan under 2018 kommer detta snörasskydd inte längre att kunna användas. Västerås pastorat har därför sökt och fått tillstånd till att montera snörasskydd på tornets olika takfall.

Figur 2. Domkyrkotornet före åtgärder. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 3. Befintligt snörasskydd vid västra entrén före åtgärder. Skyddet ställdes upp tillfälligt under vinterhalvåret. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 4 och 5. De rödmarkerade delarna var de man ansökte om tillstånd för att sätta upp snörasskydd på. Foto ur: Ansökan från Västerås pastorat.

Historik med relevans för ärendet

Spiran är byggd 1693-95 efter ritningar av Nicodemus Tessin den yngre. Den fick formen av en hög obelisk, på en underbyggnad av frontoner och en kransgesims prydd med konsoler. Tornspiran var Sveriges högsta ända in till 1880-talet. Senaste större reparationen företogs 1982 – 1983 då man genomförde omfattande reparationer av tornspirans bärande delar; Tidigare ospåntad panel ersattes med spåntad. Rötskadade stockar byttes och tornspiran kläddes med ny kopparplåt.

Genomförande

Arbetet med snörasskydden föregicks av diskussioner mellan Länsstyrelsen och Västerås pastorat, för att hitta en lämplig lösning på problemen. Detta ledde till att ett tillstånd gavs med villkoret att snörasskyddet skulle utföras i förpatinerad kopparplåt.

Modellen på skyddet är en så kallad iskratta, vilket skall ge en säkrare produkt än snörasskydd av rörtyp, där is kan tränga emellan rören och takplåten. Fästen till snörasskyddet skruvas genom plåten och in i träkonstruktionen med en gummitätning mellan plåt och fäste. Träets kondition under nuvarande plåt är god.

Snörasskydden kom att placeras på tornets västra-, norra och södra sida för att förhindra snö och isras mot den västra entrén.

Figur 6. Iskratta på takfall ovan klocka, västra sidan. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 7. Iskratta ovan klockan. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 8. Takfall utan snörasskydd. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 9. Iskratta under klocka. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 10. Iskratta under klocka. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 11. Monterat snörasskydd, översikt från sydväst. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 12. Monterat snörasskydd, översikt från nordväst. Foto: Västerås Byggplåt AB.

Foto: Västerås Byggplåt AB.

Figur 13. Snörasskyddet är inte nämnvärt synligt från gatunivån. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 14. Snörasskyddet är inte nämnvärt synligt från gatunivån. Foto: Helén Sjökvist.

Figur 15. Snörasskyddet fångar upp snömassorna effektivt. Foto: Helén Sjökvist.

Referenser

Otryckta källor

Hammarskiöld, Rolf. 2005. Västerås domkyrka karakterisering. Västerås stift.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	18094
<i>Länsstyrelsen dnr:</i>	433-1523-2018
<i>Fastighetsbeteckning:</i>	Kv. Domkyrkan 1
<i>Landskap:</i>	Västmanland
<i>Län:</i>	Västmanland
<i>Socken:</i>	Västerås domkyrkoförsamling
<i>Beställare</i>	Västerås pastorat
<i>Entreprenör:</i>	Västerås Byggplåt AB
<i>Antikvarisk medverkan:</i>	Helén Sjökvist Stiftelsen Kulturmiljövård Stora Gatan 41 722 12 Västerås